

Nota van beantwoording zienswijzen Bestemmingsplan Windpark Piet de Wit en omgevingsvergunning Windpark Piet de Wit

Inleiding

De ontwerpbesluiten voor het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning (inclusief ontwerp verklaring van geen bezwaar) hebben van 25 april tot en met 5 juni 2018 ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen in te dienen. Daarnaast heeft op 15 mei 2018 een inloopavond plaats gevonden. In totaal zijn gedurende de termijn van inzage 11 zienswijzen ingediend, afkomstig van in totaal 12 unieke adressen.

In deze nota van beantwoording zijn de zienswijzen van antwoord voorzien. Daar waar de zienswijze niet nadrukkelijk was gericht op een bepaald ontwerpbesluit, is er van uit gegaan dat de zienswijze betrekking heeft op zowel bestemmingsplan als omgevingsvergunning.

Voor de beantwoording van de zienswijzen geldt dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving en een goede ruimtelijke ordening het kader zijn waarop de zienswijzen beoordeeld zijn. Dit betekent ook dat op sommige onderdelen van zienswijzen niet inhoudelijk ingegaan wordt, omdat dit nu eenmaal niet relevant is voor deze procedure. Dit geldt ook voor zienswijzen met betrekking tot de totstandkoming van de structuurvisie.

Ingekomen reacties van overheidsorganisaties en andere instanties

A. Advies Commissie mer

Bij advies van 31 mei 2018 is door de Commissie voor de milieueffectrapportage advies uitgebracht over het opgestelde MER. Een samenvatting van het advies en een reactie daarop is opgenomen in paragraaf 5.1 (inclusief 5.8 en 5.11) van de toelichting bij het bestemmingsplan. Het advies heeft geleid tot een aanvulling van de toelichting bij het bestemmingsplan.

B. Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Bij brief van 7 mei 2018 heeft de Directie Risico- en Crisisbeheersing van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond laten weten af te zien van het indienen van een zienswijze omdat de VRR zich kan vinden in de wijze waarop de risico's op het gebied van Externe Veiligheid in het algemeen, de dijkveiligheid in het bijzonder, zijn verantwoord in bestemmingsplan, omgevingsvergunning en MER.

Naar aanleiding van deze reactie is het bestemmingsplan (inclusief toelichting) niet gewijzigd.

C. Waterschap Hollandse Delta

Op 24 mei 2018 heeft het waterschap per mail aangegeven dat er, gelet op het ontwerpbestemmingsplan, belangen zijn voor het waterschap omdat er werken worden uitgevoerd nabij waterstaatswerken die zijn opgenomen in de legger van Waterschap Hollandse Delta. Daarom merkt het waterschap het volgende op: "De waterstaatsbelangen staan in het ontwerpbesluit voldoende benoemd en zijn daarmee dan ook gewaarborgd."

Naar aanleiding van deze reactie is het bestemmingsplan (inclusief toelichting) niet gewijzigd.

D. Rijkswaterstaat

Per brief reageert Rijkswaterstaat (RWS) op het ontwerpbestemmingsplan vanuit de hoedanigheid als waterbeheerder van het Volkerak-Zoommeer. RWS ziet toe op een goede kwalitatieve en kwantitatieve toestand van het watersysteem, draagt zorg voor een vlotte en veilige afhandeling van het scheepvaartverkeer op het Volkerak-Zoommeer en is tevens verantwoordelijk voor het op te stellen Natura2000-beheerplan voor het gebied Krammer-Volkerak.

RWS wijst er op dat in het MER is opgenomen dat vanwege effecten op de Staat van Instandhouding van de rosse en tweekleurige vleermuis een standstilvoorziening wordt toegepast. RWS verzoekt om het bestemmingsplan aan te passen door op te nemen dat het stilstandregime zal worden toegepast.

Als reactie hierop wordt het volgende opgemerkt:

In het MER is geconcludeerd dat met toepassing van het door de bij het MER betrokken deskundige voorgestelde stilstandvoorziening het aantal slachtoffers onder vleermuizen zodanig wordt beperkt dat de Gunstige Staat van Instandhouding niet in het geding komt. Dit betekent dat, met toepassing van een maatregel tijdens de exploitatie, met zekerheid de Wet natuurbescherming (Wnb) aan de uitvoering van het bestemmingsplan niet in de weg staat. Door initiatiefnemer is een ontheffing op grond van de Wnb ingediend. Gelet op de conclusies van de bij het MER betrokken deskundige mag worden verwacht dat de ontheffing zal worden verleend, er bestaat immers geen weigeringsgrond. Er mag echter ook worden verwacht dat het bevoegd gezag voor het besluit op de aanvraag om ontheffing Wnb zelf een beoordeling zal maken van de effecten die het windpark zal hebben en, in het bijzonder voor wat betreft vleermuisslachtoffers, in voorschriften gedetailleerd zal bepalen welk stilstandregime noodzakelijk is om aan de specifieke eisen van de Wnb te voldoen. Het voorschrijven van een stilstandvoorziening in het

bestemmingsplan, gebaseerd op een voorstel van een bij het MER betrokken deskundige is daardoor niet gewenst: mogelijk zal het bevoegd gezag voor de Wnb-ontheffing een daarvan afwijkende stilstandvoorziening als voorschrift aan de ontheffing verbinden. Het is aan het bevoegd gezag in het kader van de Wnb om daarover te besluiten, niet de gemeenteraad. Voor de raad is het voldoende dat duidelijk is dat een ontheffing in het kader van de Wnb noodzakelijk is, en dat die kan worden verleend. Het voorschrijven en daarna handhaven van een stilstandvoorziening in het kader van de bescherming van vleermuizen wordt best geregeld in het kader van de Wnb. Naar aanleiding van deze reactie is het bestemmingsplan (inclusief toelichting) niet gewijzigd.

Beantwoording ingekomen zienswijzen per indienende reclamant

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
1	Zienswijze 1:		
I	Het windpark staat mijn plannen voor een woonbestemming aan de Mariadijk in de weg. Zolang het nieuwe windpark de plannen in de weg blijft staan, bestaat daartegen bezwaar.	In het bestemmingsplan is met alle bestaande planologische mogelijkheden (inclusief bouwplannen) rekening gehouden. De bestaande mogelijkheden worden niet beperkt door de opschaling van het windpark. Bij toekomstige bouwplannen zal inderdaad rekening moeten worden gehouden met het windpark. Aangezien de effecten voor de omgeving door de opschaling niet significant wijzigen (uitsluitend voor het uitzicht) valt niet in te zien waarom het nieuwe bestemmingsplan beperkend zou zijn. Of de bouwplannen aan de Mariadijk aanvaardbaar zijn, staat in deze procedure niet ter discussie omdat het geen onderdeel van besluitvorming is. Voor de bouwplannen van reclamant is ook nog geen aanvraag om omgevingsvergunning ingediend. Het plan voor windpark Piet de Wit beperkt de bouwplannen niet ten opzichte van de huidige planologisch	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		situatie.	
2.	Zienswijze 2:		
I	Er is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de omwonenden vanwege de verhoging van de windturbines in relatie tot de afstand (850 meter van de woning). Dit had moeten worden betrokken in de afweging van belangen. Vanwege het aantal windturbines in de directe omgeving en de schaalvergroting was een restrictief beleid op zijn plaats geweest. De ruimtelijke impact had moeten leiden tot een weigering, mede omdat de gemeente te kennen heeft gegeven dat de huidige windturbines na 20 jaar zouden verdwijnen.	De verhoging is nadrukkelijk onderdeel van de besluitvorming. Aan de landschappelijke effecten van hogere windturbines is voldoende aandacht geschonken, onder meer door het inbrengen van professionele visualisaties vanuit veel zichtpunten. De termijn van 20 jaar is een realistische termijn als het gaat om de technische levensduur van windturbines. De omgevingsvergunning is indertijd echter voor onbepaalde tijd verleend. Bij de laatste herziening van het bestemmingsplan waarbij Buitengebied Oostflakkee is vastgesteld (2014) zijn de bestaande windturbinelocaties positief bestemd op grond waarvan vervanging is toegestaan, zelfs door hogere windturbines. Dat de windturbines na 20 jaar zouden verdwijnen blijkt dus niet uit de gemeentelijke informatie. Sinds de realisatie van het huidige windpark Piet de Wit zijn er zowel op nationaal als provinciaal niveau duurzaamheidsdoelstellingen geformuleerd. Naar aanleiding van de windopgave die daar uit voortgekomen is heeft de gemeenteraad van Goeree-Overflakkee in 2014 de structuurvisie voor windenergie vastgesteld. Daarin is windpark Piet de Wit ook opgenomen als op te schalen locatie, gegeven de aanwezigheid van windturbines in de directe omgeving. Er wordt met deze invulling voldaan aan de wettelijke randvoorwaarden en vereiste zorgvuldigheid van de besluitvorming. Dat reclamant liever een meer restrictief beleid had gezien, doet daar niet aan af.	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		In het beleid (regionale structuurvisie) en bij de besluitvorming is voldoende rekening gehouden met de belangen van omwonenden, ook voor wat betreft de verhoging van de windturbines, op de betrokken afstand tot woningen.	
II	De lasten, waaronder planschade, zullen voor rekening komen voor een kleine groep waaronder reclamant hetgeen onredelijk en onevenredig is. Planschade zal per besluit/windpark worden beoordeeld waardoor reclamant benadeeld wordt. De problemen voor reclamanten zijn vergelijkbaar met de problemen (schade/lasten) voor de bewoners in Groningen bij de gaswinning.	Of en zo ja, in welke omvang sprake zal zijn van planschade, kan in een aparte planschadeprocedure aan de orde worden gesteld nadat (de afwijking van) het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden. Zulks is wettelijk geregeld. Omdat er thans ook al sprake is van een windpark en als gevolg van de nieuwe ontwikkeling de effecten voor de omgeving, behalve voor wat betreft ruimtelijke uitstraling, niet significant verslechteren ten opzichte van de huidige situatie, valt niet in te zien waarom de schade en lasten vergelijkbaar zijn met die voor bewoners in Groningen bij de gaswinning.	Nee
III	Er is onvoldoende belang gehecht aan de bestemming die destijds op het plangebied is gelegd. Daar wordt geen aandacht aan geschonken. De vigerende bestemming geeft de belangen van de huidige omgeving goed weer.	In de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan is in paragraaf 3.3 opgenomen wat de huidige bestemmingen in het plangebied zijn. De bestaande 12 windturbines kunnen op grond van het bestemmingsplan worden vervangen door grotere exemplaren. In het nieuwe bestemmingsplan wordt die mogelijkheid geschrapt. De bestaande windturbines zijn in het vigerende bestemmingsplan opgenomen omdat indertijd bij de besluitvorming over de bestaande windturbines is gebleken dat de belangen van de huidige omgeving niet onaanvaardbaar zouden worden aangetast..	Nee
IV	Aantasting waterstaatswerken: a. De locatie grenst aan de bestemming "Waterstaat-Waterkering" waarvoor geldt dat geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan aan de waterkering. b. Er wordt niet voldaan aan de Beleidsregel voor plaatsen van	a. Er is onderzoek gedaan naar de invloed van de windturbines op de waterkering. Daaruit blijkt dat de situatie verbetert door minder windturbines, op een groter afstand van de waterkering. b. Genoemde Beleidsregel is niet van toepassing op de waterkering omdat deze in beheer is bij het Waterschap	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	windturbines op, in of over rijkswaterstaatswerken uit 2002. c. Bij extreme weersomstandigheden is de kans van het vallen van de gondel aanwezig, dat had moeten worden onderzocht. d. Bij de bouw zal verhoogde druk in de ondergrond ontstaan met als gevolg stroming van grondwater met een effect op de zettingsvloeiing. e. De fundatiepalen zullen niet meer hechten in geval verdroging van het dijklichaam optreedt. f. Bij verzadiging van het dijklichaam met water zijn de windkrachten groot en dat kan leiden tot omvallen van de windturbine. g. Pas 4 jaar geleden is de bestemming Waterstaat-Waterkering vastgelegd. Het kan niet zo zijn dat dat niet meer actueel is, althans dat de waterkering minder bescherming zou behoeven?	Hollandse Delta, niet bij het Rijk. Het Rijk is wel beheerder van het Rijkswaterstaatswerk Volkerak-Zoommeer, maar de windturbines zijn daar niet op, in of boven het Rijkswaterstaatswerk aanwezig. Bovendien heeft Rijkswaterstaat geen aanleiding gezien om opmerkingen te plaatsen met betrekking tot de afwikkeling van een vlot en veilig scheepvaartverkeer op het Volkerak-Zoommeer. Zie ook hierboven bij 'Ingekomen reactie van overheidsorganisaties en andere instanties' onder D. c, d, e en f. De onderzoeken naar de dijkveiligheid in relatie tot het falen van windturbines zijn voldoende onderzocht. Daarbij is in de modellen ook rekening gehouden met extreme weersomstandigheden en andere mogelijke situaties. g. De bestemming Waterstaat-Waterkering is nog steeds actueel. Met de belangen van de waterkering is ook zorgvuldig rekening gehouden. Het Waterschap Hollandse Delta heeft inmiddels aangegeven dat de belangen van waterkering voldoende benoemd zijn en gewaarborgd worden. Ook de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond heeft aangegeven dat er voldoende aandacht is geschonken aan de belangen van de dijkveiligheid in het bijzonder en er daarom geen aanleiding bestaat een zienswijze in te dienen.	
V	Aantasting woon- en leefklimaat: a. Reclamant maakt zich zorgen over geluidsoverlast die ze nu al ondervindt van de huidige windturbines. Ze vraagt zich af of voldoende rekening is gehouden met de toename van geluidbelasting. b. De toetsing aan het Activiteitenbesluit is onvoldoende: er moet voor een goed woon- en leefklimaat ook gekeken	a. De geluidsbelasting is voor de mogelijke bandbreedte aan windturbines in beeld gebracht. Alleen aan de bovengrens van de bandbreedte (worst case voor het aspect geluid) neemt de geluidsbelasting ten opzichte van de huidige situatie iets toe maar blijft op de woning van appellant ruim onder de wettelijke norm. b. Voor wat betreft de ontwikkeling bij windturbines is de toets	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	worden naar alle geluidsbronnen als gevolg van het project en daarnaast ook naar het woon- en leefklimaat in de tuin en naar de binnenwaarde van nabijgelegen woningen.	aan de normen van het Activiteitenbesluit wel relevant. Uiteraard moet er ook altijd beoordeeld worden of een aanvaardbaar woon- en leefklimaat resteert. Hier speelt, vanwege de vervanging van de windturbines, daarbij een belangrijke rol dat er sprake is van een windpark met effecten naar de omgeving. Aangezien er geen sprake is van een verslechtering van de situatie is dat een aanwijzing dat een goed woon- en leefklimaat blijft bestaan.	
VI	Flora en fauna: a. De verkeerdruk zal naar verwachting onherstelbare schade aanrichten aan flora en fauna. b. De realisatie zal ernstige destructie van de schaarse flora tot gevolg hebben. c. Vogels met een vaste vluchtroute zullen mogelijk het achterland gaan mijden.	Naar de effecten van de bouw en exploitatie op flora en fauna is door een deskundige uitgebreid onderzoek gedaan. Daaruit blijkt niet van onherstelbare schade aan flora en fauna, noch van ernstige destructie van flora. Vergeleken met de huidige situatie met 12 windturbines bestaat er evenmin vrees dat vogels met een vaste vluchtroute het achterland gaan mijden. Vanwege de grotere afstanden tussen de windturbines wordt het achterland beter bereikbaar dan in de huidige situatie.	Nee
VII	De inspraakreactie van Dorps, Stad en Land van 1 juli 2014 op het voorontwerp bestemmingsplan windpark Krammer gaf aan dat windpark Krammer alleen acceptabel was als de bredere omgeving werd gevrijwaard van elk ander windpark. Hiermee moet rekening worden gehouden.	Bedoelde inspraakreactie had betrekking op Windpark Krammer, niet op onderhavig bestemmingsplan. Bovendien is die stelling van Dorp, Stad en Land ook alleen gedaan in relatie tot een door Dorp, Stad en Land zelf ingebrachte alternatieve opstelling ('Wolk Maximaal') voor Windpark Krammer. Met de landschappelijke effecten van de vervanging van het bestaande windpark is terdege rekening gehouden bij het gemeentelijke beleid, de regionale structuurvisie en dit bestemmingsplan.	Nee
VIII	Welstand: a. Voor wat betreft de bouw dient te worden voldaan aan redelijke eisen van welstand. b. Een positief advies van een deskundige commissie zit niet bij de stukken.	a. Voor dit bouwplan is getoetst aan de redelijke eisen van welstand, zoals in de ontwerp omgevingsvergunning is aangegeven. b. Op grond van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit wordt in principe uit gegaan van 'zelftoetsing' van bouwplannen. Dit betekent dat	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	c. Er is geen toetsing en afweging van belangen.	alleen in specifieke gevallen een bouwplan voorgelegd wordt aan de Commissie ruimtelijke kwaliteit (voorheen de welstandscommissie). In het geval van de bouw van windturbines geldt dat in het MER al een uitgebreide landschappelijke beoordeling is gemaakt. Een welstandsadvies, dat in principe alleen ziet op de verschijningsvorm, heeft in dat opzicht geen meerwaarde ten opzichte van de onderbouwing die in het MER al is gegeven. c. Het toetsen aan de redelijke eisen van welstand is een toets waarbij geen afweging van belangen plaatsvindt. Als aan de gestelde eisen van het welstandsbeleid wordt voldaan, wordt voldaan aan redelijke eisen van welstand.	
3.	Zienswijze 3:		
I	Ik zie de huidige windturbines vanuit mijn woonhuis niet, de nieuwe windturbines wel. Straks zie ik in alle richtingen vanuit mijn woonhuis windturbines.	Vanwege de schaalvergroting zullen windturbines inderdaad vanaf meerdere locaties zichtbaar worden. Dit is inherent aan hoge bouwwerken. De landschappelijke effecten van de windturbines tot een tiphoogte van 150 meter zijn in de (voorafgaande) besluitvorming telkens onderwerp van besluitvorming geweest. De landschappelijke effecten zijn, bij beperking tot minder dan 150 meter tiphoogte aanvaardbaar.	Nee
II	Het huidige windpark kan nog 10 tot 15 jaar mee. Vervanging vindt uitsluitend plaats vanwege aflopende subsidie.	Hoelang bestaande windturbines nog in werking kunnen blijven en tegen welke kosten dat zou zijn, is bij deze besluitvorming niet relevant. Vervanging vindt plaats om verschillende redenen, onder meer om aan de gemeentelijke doelstellingen voor opgesteld vermogen windenergie te voldoen en daarmee fors meer duurzame energie op te wekken. Bovendien wordt hiermee veilig gesteld dat niet op mogelijk korte termijn de bijdrage van dit windpark aan de gemeentelijke doelstelling voor het	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		opgestelde vermogen windenergie komt te vervallen. Overigens ontvangt initiatiefnemer al sinds 2012 geen subsidie meer dus vervanging is niet uitsluitend vanwege aflopende subsidie.	
III	Het is verkwisting van gemeenschapsgeld.	Deze besluitvorming heeft betrekking op de ruimtelijke ontwikkeling. De financiering en subsidiëring van windturbines is daarvan geen onderdeel.	Nee
IV	Er is slechts 20% meer rendement (van 21 MW naar 25,2 MW). Daar wordt teveel gemeenschapsgeld aan uitgegeven.	Weliswaar neemt het opgesteld vermogen slechts beperkt toe, maar de jaarproductie van duurzaam opgewekte elektriciteit neemt fors toe: van 37.700 MWh naar 70.000 tot 85.900 MWh. Of daar teveel gemeenschapsgeld aan wordt uitgegeven is niet aan de gemeente, maar wordt door het Rijk bepaald.	Nee
4.	Zienswijze 4:		
I	Er is steeds gesproken over handhaven bestaande lijnopstelling. De windturbines worden vervangen (en dus niet gehandhaafd), komen dichterbij woningen en zijn hoger.	In de regionale structuurvisie is de locatie voor Windpark Piet de Wit opnieuw als plaatsingslocatie vastgelegd. Binnen de plaatsingsgebieden mogen windparken in cluster of lijnopstellingen worden gerealiseerd. Vervanging van de bestaande lijnopstelling is daarmee nadrukkelijk onderdeel van het beleid geweest. De locatie is wel aangeduid als “bestaande opstelling”, om duidelijk te maken dat plaatsingsgebied de locatie van Windpark Piet de Wit betreft en geen uitbreiding of andere locatie. De begrenzing van dit plaatsingsgebied ligt tot op korte afstand van woningen. Op grond van de regionale structuurvisie kan medewerking worden verleend aan windturbines op korte afstand van woningen, mits uit onderzoeken zou blijken dat het aanvaardbaar is. In dit geval is uit onderzoeken gebleken dat er geen belemmeringen bestaan om de windturbines op de aangegeven posities te plaatsen.	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		De hoogte van de nieuwe windturbines is in overeenstemming met de structuurvisie.	
II	In motie gemeente is aangenomen dat nieuwe windturbines niet dichterbij een woning mogen komen dan 900 meter. Daaraan wordt niet voldaan.	In de motie is geen minimale afstand van 900 meter tot woningen aangenomen. Er is wel een minimale afstand van 900 meter aangenomen voor windturbines tot aan onder meer woonkernen en buurtschappen. Hieraan wordt voldaan: de afstand tot woonkern Ooltgensplaat bedraagt namelijk minimaal 1.000 m. Een buurtschap is niet in de directe omgeving aanwezig. <i>Figuur 1: De blauwe lijn geeft een afstand aan van 1.000 meter tot de windturbines</i> 	Nee
III	Huidige windturbines staan op 500 meter, nieuwe komen dichterbij en worden hoger. Er moet worden verplicht dat beplanting wordt aangebracht op mijn kavel om overlast weg	De effecten van de hogere windturbines op de aangegeven locaties blijken aanvaardbaar. Een verplichting tot het aanbrengen van beplanting op particuliere terreinen is	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	te nemen.	ongewenst omdat een initiatiefnemer dan verplicht wordt maatregelen te treffen terwijl hij niet de bevoegdheid heeft om dat ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren. Een dergelijke verplichting leidt tot onzekerheid over de uitvoerbaarheid van het plan. Uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening is de aanleg van beplanting rondom woningen niet noodzakelijk omdat de effecten op het landschap aanvaardbaar zijn, zo blijkt ook uit de visualisaties.	
IV	Toename van slagschaduw moet worden weggenomen omdat die nu al hinderlijk is.	De omvang aan slagschaduw zal worden beperkt tot 5 uur en 40 minuten per jaar omdat zulks voortvloeit uit het Activiteitenbesluit. Dat is een aanvaardbare omvang.	Nee
V	Er is geen onderzoek gedaan naar verhoging van de opbrengst van de bestaande windturbines door er nieuwe technologie in te plaatsen.	Windturbines zijn gecertificeerde installaties. Het is niet mogelijk om nieuwe technologie toe te passen in windturbines: het certificaat komt in die gevallen te vervallen zodat van een gegarandeerd veilige windturbine geen sprake meer is. Hiermee ontstaat er bovendien strijd met de wetgeving omdat voor de windturbines geldige veiligheidscertificaten aanwezig moeten zijn.	Nee
VI	Grondeigenaren krijgen een vergoeding, eenzelfde vergoeding zou aan omwonenden moeten worden gegeven.	De vergoeding aan de grondeigenaren is een vrije markt waarin betrokken partijen elkaar vinden. Voor wat betreft de omgeving is er binnen de gemeente gekozen voor het oprichten van een Windfonds met daarin een eigen vergoedingensysteem. Omdat de grondeigenaar daadwerkelijk grond ter beschikking stelt is het logisch dat de vergoeding voor omwonenden op een ander niveau ligt. De vergoedingen zijn overigens geen onderdeel van de besluiten voor bestemmingsplan en omgevingsvergunning.	Nee
VII	Er treedt waardedaling op en wellicht onverkoopbaarheid. Dat moet worden vergoed.	Of en zo ja, in welke omvang sprake zal zijn van waardedaling, kan in een aparte planschadeprocedure aan de orde worden gesteld. Zulks is wettelijk geregeld. Na het onherroepelijk	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		worden van het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning kan een verzoek om vergoeding van planschade worden ingediend.	
5	Zienswijze 5:		
I	Er zal geluidsoverlast optreden, mede vanwege het houden van veelal jonge paarden in ons bedrijf: a. geluidemissie zorgt voor onrustige paarden en daardoor een onveilige situatie. b. Woon- en leefklimaat worden onaanvaardbaar aangetast. c. Geluid zal leiden tot slaapstoornissen. d. Geluidgrenswaarde zal ook overdag en in avond worden overschreden.	De geluidsimmissie in de omgeving zal niet of nauwelijks afwijken van de huidige situatie. Er vinden zeker geen overschrijdingen van de normen plaats, bij alle mogelijke windturbintypes binnen de bandbreedte van de maatvoering kan en zal worden voldaan aan de geluidsnormen. Zowel overdag als in de avond- en nachtperiode. Er bestaat geen aanleiding om voor een ander of nadeliger effect op paarden uit te gaan dan in de huidige situatie. Er zijn geen negatieve effecten van windturbinegeluid (inclusief laagfrequent geluid en trillingen) op paarden bekend zodat daarvoor ook niet hoeft te worden gevreesd, zo is ook recent in een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geoordeeld (zie uitspraak Windpark Bijvanck d.d. 4 april 2018, nr. 201705691/1/R6).	Nee
II	Er zal slagschaduwoverlast optreden, mede vanwege het houden van veelal jonge paarden in ons bedrijf. Jonge paarden schrikken van normale schaduw, dus zeker van bewegende schaduw hetgeen leidt tot schrikreacties.	Er zal slagschaduw in de omgeving optreden. Ter plaatse van de woning van reclamant zal dat beperkt blijven tot in totaal 2 uur per jaar. Dat brengt met zich mee dat in de directe omgeving van de woning ook slechts in zeer beperkte mate slagschaduw zal optreden. In de buitenlucht is slagschaduw op een dergelijke afstand niet meer hinderlijk omdat er sprake is van diffuus licht. Dat er mogelijk gedurende het optreden van slagschaduw schrikreacties kunnen optreden bij jonge paarden die op dat moment in een binnenruimte aanwezig zijn is geen onaanvaardbare situatie. Zie ook de bij I. genoemde uitspraak	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		waarbij is geoordeeld dat geen aanleiding bestaat om te veronderstellen dat als gevolg van slagschaduw ernstige nadelige gevolgen voor paarden zullen optreden.	
6.	Zienswijze 6:		
I	Hoewel reclamant redelijk dichtbij woont, verwachtte hij van het huidige windpark geen noemenswaardige hinder. Dat is ook zo gebleken.	Niet van toepassing.	Nee
II	Reclamant verwacht van het nieuwe windpark wel behoorlijke hinder in de bedrijfsvoering: a. binnen 5 jaar wil reclamant een duurzaamheidsslag maken door omschakelen naar biologische teelt, Daardoor zijn er veel meer handmatige werkzaamheden op de percelen. Uit berekeningen blijkt dat er na 7 uur 's ochtends 1 tot 3,5 uur slagschaduw per dag zal optreden op de percelen. Dan kan er niet worden gewerkt vanwege de zeer storende slagschaduw. b. Reclamant wil overschakelen op permanente rijpaden waardoor hij afhankelijk is van GPS-signalen. Reclamant kan zich voorstellen dat GPS-signalen worden verstoord door windturbines. c. Er is, in tegenstelling tot wat in de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan is aangegeven, wel degelijk hinder en verstoring voor de agrarische activiteiten. d. Van molen 1, 2 en 3 gaan de revenuen naar landeigenaar, pachter en Deltawind terwijl reclamant er de meeste hinder van ondervindt. Reclamant is bereid met betrokken partijen te zoeken naar een oplossing.	a. Slagschaduw in de buitenlucht is minder hinderlijk dan in een binnenruimte omdat in het laatste geval een duidelijk verschil kan optreden tussen licht en donker (bij een schaduw over het gehele raam dat de ruimte verlicht). In de buitenlucht is sprake van diffuus licht waardoor er nooit een situatie van licht en donker optreden, hooguit een nuance in lichtintensiteit. Het optreden van slagschaduw in de buitenlucht leidt daarom niet tot onaanvaardbare gevolgen. Uit berekeningen is gebleken dat circa 230 tot 430 uur slagschaduw zal plaatsvinden op de agrarische percelen van reclamant, tussen 6.00 en 22.00 uur. Gemiddeld is dat dus circa 1 uur per dag en gedeeltelijk buiten de werktijden op het land. Hoewel wordt onderkend dat slagschaduw tijdens werkzaamheden op het land zal worden opgemerkt en hinderlijk kan zijn, is de te verwachten omvang beperkt en is van belemmering van de agrarische bedrijfsvoering in redelijkheid geen sprake. b. Windturbines veroorzaken geen storing van GPS-signalen en de huidige generatie GPS-apparatuur. c. Zie ook bij a: er treedt wel enige hinder op, maar die is qua intensiteit en omvang niet zodanig dat er verstoring voor de agrarische activiteiten optreedt.	De toelichting van het bestemmingsplan is aangevuld.

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		d. Vergoedingen zijn geen onderdeel van de besluitvorming over bestemmingsplan en omgevingsvergunning.	
7.	Zienswijze 7:		
I	Het herinrichten van een windpark heeft gevolgen voor de agrarische structuur. Reclamant gaat er van uit dat de betrokken agrariërs passende vergoedingen worden toegekend. Reclamant wijst er op dat agrariërs in de omgeving daarop geen invloed hadden en geen kans meer maken op het plaatsen van windturbines. Reclamant verzoekt daarom het Windfonds te vergoten en deze in te zetten voor de agrarische sector.	Er is sprake van een Windfonds dat in overleg met alle betrokken partijen tot stand is gekomen. Het Windfonds als zodanig en vergoedingen uit het Windfonds zijn echter geen onderdeel van de besluitvorming over bestemmingsplan en omgevingsvergunning.	Nee
8., 9. en 10.	Zienswijze 8, 9 en 10:		
	Door deze reclamanten zijn (nagenoeg) identieke zienswijzen ingebracht. Er waren op details afwijkingen. Hieronder zijn de zienswijzen samengevat, inclusief eventuele onderling afwijkende opmerkingen.		
I	Nut en noodzaak: a. Windenergie op land is negatief: - windturbines van 150 tot 200 meter verstoren het landschap; - omwonenden zijn bevreemd voor overlast en schade, aantasting woon- en leefgenot en effecten op gezondheid; - wegens subsidies en verlies koopkracht is er twijfel over nut en noodzaak. b. In 2020 slechts 2% van totaal energiegebruik met windenergie: bijdrage van windenergie aan verduurzaming energievoorzienig weegt niet op tegen de nadelen. c. Doorzetten projecten is contraproductief: het	a. Dat er (belangrijke) effecten zijn op het landschap is bekend. Dat maakt echter niet bij voorbaat windenergie op land negatief en onaanvaardbaar. Voor wat betreft het woon- en leefklimaat is zorgvuldig onderzoek uitgevoerd en zijn de gevolgen vergelijkbaar met die in de huidige situatie vanwege de bestaande lijnopstelling. Het opwekken van duurzame energie is belangrijk en daarvoor zijn op diverse overheidsniveaus doelstellingen geformuleerd op grond waarvan nut en noodzaak kan worden afgeleid. b. Zie bij a. Voor wat betreft deze locatie zijn er duidelijk voordelen om meer energie op te wekken, met minder maar hogere windturbines zonder dat het woon- en leefklimaat verslechtert of andere omgevingsaspecten nadeel ondervinden.	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	Energieakkoord voor Duurzame Groei uit 2013 stelt dat partijen actief moeten bijdragen aan het versterken van het maatschappelijk draagvlak en dat het geforceerd doorzetten van projecten contraproductief is. Het maatschappelijk draagvlak is een probleem. d. Er is geen objectieve en wetenschappelijk gefundeerde analyse over nut en noodzaak van windenergie. e. Nergens uit blijkt waarom Windpark Piet de Wit vervangen 'moet' worden. Wat is nut en noodzaak daarvan?	c. Gelet op het aantal zienswijzen, kan niet worden gesteld dat het maatschappelijk draagvlak voor het initiatief voor Windpark Piet de Wit ontbreekt. Gezien het draagvlak voor het Windfonds is er ook sprake van voldoende maatschappelijk draagvlak voor windenergie binnen de gemeente. d. De doelstellingen van het Rijk en de provincie bieden voldoende basis voor nut en noodzaak tot medewerking aan dit initiatief. e. De windturbines van het huidige windpark komen binnen een aantal jaren aan het einde van de technische of economische levensduur zodat er een moment komt dat vervanging aan de orde zal zijn. Gelet op de bijdrage van dit park aan de doelstellingen voor duurzame energie, maar ook de productie van groene stroom met dit windpark is er wel aanleiding om een vervanging en opschaling mogelijk te maken. Daarbij wordt logischerwijs aangesloten bij de huidige stand der technologie en de mogelijkheden zoals die in de regionale structuurvisie zijn vastgelegd.	
II	Internationaal / minimum afstand tot woonbebouwing: - de Nederlandse geluidnormen zijn gemiddelden, gebaseerd op een omstreden rekenmodel en niet te controleren terwijl geen rekening wordt gehouden met het pulserende karakter van windturbinegeluid; - de Nederlandse normen voor geluid zijn het slechtste van Europa; - in Frankrijk is gepleit voor een minimumafstand van 1500 meter tot woonbebouwing; - in Duitsland: de Landesregierung van Bayern heeft bepaald dat de afstand tot woonbebouwing tienmaal	De geluidnormen in Nederland zijn gebaseerd op dosis-effectrelatie. Er is geen sprake van een omstreden rekenmodel en, ook al zijn de normen een gemiddelde, de controleerbaarheid en handhaafbaarheid is wel degelijk mogelijk. De Afdeling bestuursrechtspraak heeft recent nog uitgebreid alle aspecten beoordeeld die een rol spelen bij de normstelling, waaronder controleerbaarheid, percentage (ernstig) gehinderden, rekening houden met het pulserende karakter van windturbinegeluid e.d. De uitspraak betreft Windpark Veenwieken van 20 december 2017, nr, 201608339/1/R6. Er is geen aanleiding om de normstelling in twijfel te trekken en het is	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	de tiphoogte moet zijn (in afwijking van de Duitse norm); - Polen heeft bepaald dat de afstand tot woonbebouwing minimaal 10x de hoogte van de windturbine moet zijn; - in Duitsland: de Landesregierung van Nordrhein-Westfalen heeft besloten dat de minimumafstand tot woonbebouwing 1500 meter moet zijn.	in zoverre niet relevant of, zoals gesteld, de slechtste normen in Europa zijn. De normen zoals in Nederland gehanteerd zijn na zorgvuldige afweging door de wetgever vastgesteld. Voor wat betreft de afstanden die mogelijk in andere landen worden gehanteerd, is er geen aanleiding om ook in Nederland, bij deze locatie, bepaalde minimale afstanden te hanteren. Een minimumafstand houdt geen rekening met specifieke effecten zoals we dat door toetsing aan de normen wel doen. Dat is dan per definitie een meer zorgvuldige benadering. Overigens is de referentiesituatie dat er reeds een windpark aanwezig is. Het nieuwe windpark zorgt niet voor een verslechtering van de effecten.	
III	Geluid: a. Laagfrequent geluid (LFG) is binnen hinderlijker dan buiten. In Maastricht is na second opinion op LFG een project afgeblazen. LFG is persoonsafhankelijk en kan leiden tot meer hinder. Binnen is het hinderlijker omdat daar wegens isolatie weinig ander geluid is. b. Infrason geluid: - er treedt infrason geluid op (< 20 Hz), bij grote windturbines meer dan bij kleinere windturbines; - is niet tegen te houden, lucht dempt dit geluid niet dus blootstelling moet worden verminderd door de bron zo ver mogelijk weg te zetten; - normen ontbreken; - leidt tot blijvende gezondheidsschade; - er had moeten worden uitgegaan van een afstand van 2 kilometer tot woonbebouwing. c. Voldoen aan geluidnormen betekent dat 8-9% van de	a en b. Over het optreden en de omvang van LFG is voldoende bekend. LFG wordt beschouwd als onderdeel van de geluidnormen Zie ook de bij II genoemde uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en die over Windpark De Drentse Monden en Oostermoer van 21 februari 2018 en waarin (opnieuw) door de bestuursrechter is geoordeeld, op basis van een recente rapportage van het RIVM (Health effects related to wind turbine sound, 2017) dat er geen wetenschappelijk bewijs is dat ondersteunt dat LFG en infrageluid van windturbines leiden tot gezondheidsrisico's. Er is geen aanleiding om te twijfelen aan de conclusies van het RIVM. c. In de bij II genoemde uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State inzake windpark Veenwieken heeft de bestuursrechter geconcludeerd dat de geluidnormering aanvaardbaar is, met een bewuste keuze voor een bepaald percentage (ernstig) gehinderden. De 8-9%	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	omwonenden ernstige geluidhinder zou ondervinden. d. Artikel Reformatorisch Dagblad 'Ziek van windmolens' levert tal van praktijkvoorbeelden over hinder en overlast van windturbines op en stelt dat het RIVM de balans opnieuw moet opmaken en nader onderzoek nodig is. e. Er is geen kwalitatief onderzoek gedaan, bijvoorbeeld bij stevige oostenwind. Reclamanten zijn daarin niet gehoord.	(ernstig) gehinderden betreft omwonenden waarvan de woning precies wordt belast met 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night}. Als een woning iets verder weg ligt en dus een lagere geluidsbelasting ondervindt, zal het percentage gehinderden ook lager zijn. d. Zie bij a en b. e. Een nader onderzoek zou niet hebben geleid tot andere informatie: alle gevolgen zijn met de onderzoeken in beeld gebracht zodat een zorgvuldig besluit kan worden genomen. De reacties van reclamanten in de voorgaande procedures (zoals de regionale structuurvisie) zijn wel meegewogen in de besluitvorming.	
IV	Woongenot: Reclamanten hebben 4 jaar geleden een ruimte voor ruimte kavel met woonbestemming gekocht. Toen vonden ze de bestaande windturbines acceptabel. De gemeente stelde dat ze na 20 jaar zouden worden afgebroken. De nieuwe windturbines zullen een onevenredige inbreuk op het woongenot vormen van reclamanten en bewoners aan de Dorpsweg, Weipolderse weg en Dwarsweg. Bewoners zijn niet bevraagd, terwijl het beleid voorschrijft dat specifieke aandacht nodig is voor leefomgeving (geluid en slagschaduw), in stiltegebieden en bij vrij liggende woningen.	De termijn van 20 jaar is een realistische termijn als het gaat om de technische levensduur van windturbines. Sinds de realisatie van het huidige windpark Piet de Wit zijn er zowel op nationaal als provinciaal niveau duurzaamheidsdoelstellingen geformuleerd. Naar aanleiding van de windopgave die uit daar uit voortgekomen is heeft de gemeenteraad van Goeree-Overflakkee in 2014 de structuurvisie voor windenergie vastgesteld. Daarin is windpark Piet de Wit ook opgenomen als op te schalen locatie. Uit de onderzoeken blijkt dat er geen onevenredige inbreuk op het woongenot zal optreden. Er is in de onderzoeken speciale aandacht geweest voor de leefomgeving, ook bij vrij liggende woningen. Daaruit blijkt dat de gevolgen vergelijkbaar zijn met de bestaande situatie. Het bevragen van de omwonenden was voor het onderzoek en de besluitvorming niet nodig. De omgeving is bij de invulling van dit plaatsingsgebied betrokken zoals de wetgever dat heeft bepaald: In de procedure voor het MER bestond de mogelijkheid van het indienen van een	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		zienswijze over de uit te voeren onderzoeken. In de procedures voor het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning is ook de mogelijkheid geboden een zienswijze in te dienen om bepaalde aspecten nader aan de orde te stellen.	
V	Planschade en participatie omwonenden: door de grotere windturbines zal planschade optreden. Er is een toezegging gedaan dat huishoudens met een woning binnen 1500 meter van een windturbine vanuit het windfonds circa € 2.000 per jaar ontvangen hetgeen in schril contrast staat met de vergoeding voor de grondeigenaren van € 30.000 per molen en kan geen “financiële participatie door omwonende” worden genoemd. De planschadeprocedure is pas na de procedure bij de Raad van State en heeft allerlei nadelen.	Voor wat betreft de omgeving is er binnen de gemeente gekozen voor het oprichten van een Windfonds met daarin een eigen vergoedingensysteem. De door reclamant aangegeven toezegging is niet juist: huishoudens tot op een afstand van 1.000 meter komen in aanmerking voor een vergoeding. Dat de vergoeding voor huishoudens op een ander niveau ligt dan die voor een grondeigenaar komt onder meer omdat de grondeigenaar grond ter beschikking stelt. De vergoedingen zijn overigens geen onderdeel van de besluiten voor bestemmingsplan en omgevingsvergunning. Voor planschade geldt een wettelijk voorgeschreven procedure inclusief wijze van vaststellen van de omvang van planschade, mocht die optreden. Eventueel daaraan verbonden nadelen kunnen niet worden toegerekend aan deze besluitvorming over het bestemmingsplan.	Nee
VI	Landschappelijk: a. Hoge windturbines: vervuiling van het landschap, er treedt Madurodam-effect op. b. Afstand tot woning: 1. de nieuwe windturbines komen 50 meter dichterbij in verband met de dijkveiligheid. Dat is in strijd met het beleid waarin is opgenomen dat de afstanden tussen windturbines onderling en tot woonbebouwing groter wordt naarmate het vermogen en de afmeting van de windturbine toeneemt;	a. Dat hogere windturbines andere effecten hebben op het landschap is bekend. In dit geval zijn er voor- en nadelen: de windturbines worden 50% hoger, maar het worden er bijna 50% minder. De effecten zijn goed in beeld gebracht en aanvaardbaar. b. Afstand tot woning: 1. De stelling in het beleid is een algemeen gegeven: grotere windturbines staan normaliter op grotere afstand van woningen. Deze stelling is echter geen randvoorwaarde voor de invulling van de	De toelichting van de omgevingsvergunning is aangevuld.

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	2. er is een motie aangenomen dat geen windturbines binnen een afstand van 900 meter tot aaneengesloten woonbebouwing zouden komen, maar ze komen wel dichterbij afzonderlijke woningen; 3. de impact van de grote windturbines zo dicht op de woningen is zeer groot en is niet meegenomen in de onderzoeken. c. Vide: uit de 3D-animatie tijdens de inloopavond blijkt dat er geen sprake zal zijn van een toegezegde vide tussen de windturbines in de Anna Wilhelminapolder en Windpark Piet de Wit, er is sprake van één lange ketting. d. Locatie windturbines: ten opzichte van de referentiesituatie komen de windturbines dichterbij de woningen hetgeen niet wenselijk is. In de ontwerp omgevingsvergunning staat dat de lijnopstelling op nagenoeg dezelfde locatie komt, hetgeen niet waar is.	plaatsingsgebieden. Er is daarom geen strijd met het beleid. 2. De motie hield in dat bovenop de wettelijke normen een minimale afstand van windturbines tot de grens van woonkernen van 900 meter zou worden aangenomen. Daarbij is niet bepaald maar ook niet bedoeld dat deze afstand ook zou gelden voor woningen buiten de woonkern. Daarvoor gelden dan wel de wettelijke normen. 3. De impact blijkt in voldoende mate uit de onderzoeken en visualisaties. c. Om de vide tussen de windpark voldoende groot genoeg te maken is op 19 juni 2014 bij het vaststellen van de partiële herziening regionale structuurvisie windenergie een amendement aangenomen waarbij de begrenzing van het plaatsingsgebied Anna Wilhelminapolder is beperkt. Hoewel vanuit sommige zichtpunten wellicht een 'ketting' kan worden waargenomen, is de afstand voldoende groot om de lijnen afzonderlijk te beleven (ruim 3.000 meter). d. In de ontwerpbesluiten is gemotiveerd waarom het windpark verder van de dijk af komt te staan dan nu het geval is (dijkveiligheid). De stelling in de omgevingsvergunning wordt genuanceerd.	
VII	Slagschaduw: er is thans al slagschaduwoverlast, een half uur per dag. Dat zal meer worden. Er is geen vertrouwen in de theoretische berekeningen. Ondanks het voldoen aan de norm is er overlast hetgeen niet acceptabel is. Er is berekend op 1 punt op de gevel in plaats van alle ramen in de gevel.	Slagschaduw treedt op als de zon op een lijn staat met de rotor van de windturbine en de ontvanger/woning. Vanwege de steeds wisselende zonnestand (per dag maar ook gedurende de seizoenen) kan slagschaduw niet elke dag optreden, maar wel gedurende bepaalde momenten/perioden in het jaar. De omvang slagschaduw is niet berekend voor 1 punt op de gevel, maar	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		voor een gevelvlak. Daarbij is gebruik gemaakt van een standaardgevel met een breedte van 8 meter en een hoogte van 5 meter (zie bijlage D van het slagschaduwrapport bij het MER).	
VIII	Geluidsoverlast: a. In het MER (pagina 29) is gesteld dat wanneer alle vrij liggende woningen binnen een plaatsingsgebied meetellen voor de geluidsnorm Lden 47, zijn vergaande maatregelen nodig. Omdat er geen sprake is van normoverschrijding zijn geen mitigerende maatregelen nodig. Reclamanten zijn het daar niet meer eens. b. Cumulatie wordt in het MER wel beschreven en aanvaardbaar geacht, maar in de omgevingsvergunning is gesteld dat geen windparken in de nabijheid zijn die relevant zijn in het kader van cumulatie. Dat laatste is dus niet waar. c. Er zijn wel bijzondere lokale omstandigheden omdat inwoners zeer veel hinder gaan ondervinden.	a. De passage op pagina 29 MER betreft een citaat met de algemene conclusies uit de PlanMER windenergie Goeree-Overflakkee van november 2013. In onderhavige besluitvorming is gebleken dat voor de invulling van dit plaatsingsgebied zoals door initiatiefnemer is gevraagd, er geen vrij liggende woningen zijn waar normoverschrijding plaatsvindt zodat geen mitigerende maatregelen nodig zijn. b. In het hoofdrapport MER is cumulatie beschreven voor zover het ecologische aspecten betreft. In het geluidsonderzoek bij het MER is cumulatie beschreven in hoofdstuk 5. Daarin is opgenomen dat andere windparken en overige geluidbronnen op dermate grote afstand liggen dat cumulatieve effecten te verwaarlozen zijn. Dat is in overeenstemming met de motivering van de ontwerp omgevingsvergunning. c. Bijzondere lokale omstandigheden kunnen aan de orde zijn indien de nieuwe activiteit plaatsvindt in bijvoorbeeld een stiltegebied of een andere omstandigheid. Daarvan is in deze omgeving geen sprake: er is sprake van een normaal buitengebied met reeds een bestaand windpark.	
IX	Keuze windturbine / andere keuze: a. Het uiterlijk is nogal bepalend voor de omwonenden, dus had dat al moeten zijn uitgezocht en lijkt het logisch dat de gemeente en inwoners inspraak hebben op het uiteindelijke type windturbine. b. Vergunninghouder lijkt vrij te zijn in het uiteindelijke type, hetgeen grote gevolgen kan hebben voor het uiterlijk en de	a. De windturbines moeten voldoen aan de algemene kenmerken. De verschillen in de mogelijke types windturbines zijn beperkt tot met name de vormgeving van de gondel. De mogelijke gondeltypes zijn op de tekeningen aangegeven en voor de gemeente allen aanvaardbaar. Er is daarom geen aanleiding om later nog inspraak te hebben op het uiteindelijke type.	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	geluidsproductie. De gemeente had daarover afspraken moeten maken. Mogelijk wordt een windturbine gekozen die niet is onderzocht. c. Om de gemeentelijke doelstelling te halen moet een uitbreiding van Windpark Hellegatsplein worden meegeteld. Dan kunnen windturbines bij Windpark Piet de Wit worden weggehaald. d. De overblijvende windturbines moeten dicht bij elkaar worden geplaatst zodat de afstand met de windturbines in de Anna Wilhelminapolder groter wordt.	b. Er is een bandbreedte in de maatvoering voor de windturbines toegestaan omdat is gebleken dat binnen die maatvoering altijd windturbines kunnen worden geplaatst die aan alle normen kunnen voldoen. De geluidsbelasting van het windpark op gevoelige objecten is gebonden aan een maximum. Ook als een niet onderzocht type windturbine wordt gerealiseerd (bijvoorbeeld een nieuw uitgebracht type) zal dat moeten voldoen aan de normen. Voor wat betreft het uiterlijk: zie bij a. c. Voor deze locatie is een plaatsingsgebied vastgesteld en het initiatief voldoet aan de regionale structuurvisie. Bovendien is sprake van een bestaande situatie die, zo blijkt uit alle onderzoeken, geschikt is voor de opschaling. Dat de gemeentelijke doelstelling mogelijk op een andere wijze kan worden gehaald is dan niet relevant. d. Vanwege de maatvoering van de windturbines is een bepaalde minimale afstand tussen de windturbines noodzakelijk. Het dicht bij elkaar plaatsen is niet mogelijk. Bovendien is de afstand tot de windturbines in de Anna Wilhelminapolder voldoende groot om de windparken als afzonderlijke lijnen te onderscheiden. Zie ook bij 6c.	
X	Toegangswegen: in de ontwerp omgevingsvergunning is niet duidelijk wat de toegangswegen bij de bouw van de windturbines zullen zijn. Gaat het verkeer over de Dorpsweg of de Hooidijk? Moeten er wegen worden verbreed? Zorgen bestaan er over veiligheid tijdens de bouw: kinderen van reclamanten gebruiken deze wegen om naar en van school te fietsen.	In de tekeningen bij de ontwerp omgevingsvergunning is aangegeven welke wegen “binnen het windpark” zullen worden verbreed. Toegangswegen buiten de inrichting, dus de openbare weg, worden niet in de omgevingsvergunning opgenomen. Naar verwachting zal al het verkeer via Sluishaven rijden en hoeven er geen wegen te worden verbreed. Op de aanvoerrote zal gedurende de aanlegfase sprake zijn van intensiever en zwaarder verkeer dan in de normale situatie. Een veilig gebruik van de openbare weg is echter steeds uitgangspunt. Te zijner	Ja, voorschrift verbinden aan de omgevingsvergunning

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		tijd zal de vergunninghouder met de gemeente een plan uitwerken hoe de verkeersafwikkeling tijdens de bouw zal plaatsvinden. Daarom wordt aan de omgevingsvergunning een extra voorschrift verbonden. Na realisatie is er geen sprake meer van intensiever verkeer.	
XI	Afwijken bestemmingsplan in ontwerp omgevingsvergunning: de gemeente kan ook kiezen om het bestemmingsplan niet te wijzigen en de bouw van de 7 nieuwe windturbines niet toe te staan.	Het afwijken van het bestemmingsplan is inderdaad een keuze. De keuze in dit dossier is gebaseerd op de huidige situatie in vergelijking met de toekomstige situatie. De toekomstige situatie waarvoor afwijking van het bestemmingsplan wordt verleend, heeft diverse voordelen ten opzichte van de huidige situatie en leidt niet tot onaanvaardbare gevolgen voor de omgeving. Er is daarom geen aanleiding om een andere keuze te maken.	Nee
XII	Ruimtelijke afweging: in de ontwerp omgevingsvergunning is aangegeven dat de aanvraag niet in strijd is met de goede ruimtelijke ordening. Daarin is echter niet de situatie gezien vanuit de woningen aan de Hooidijk, Dwarsweg, Dorpsweg en Weipolderse weg en zijn de bewoners niet bevraagd. De ruimtelijke afweging is daarom niet compleet.	De ruimtelijke afweging heeft plaatsgevonden aan de hand van alle mogelijk effecten en is beoordeeld vanuit zeer veel zichtpunten in de gehele omgeving. Daarbij ook locaties vanuit de directe omgeving van de woningen van reclamanten. Dat er geen visualisaties zijn vanuit de woningen van reclamanten doet niets af aan de zorgvuldigheid of compleetheid van het in beeld brengen van de effecten.	Nee
XIII	VKA: VKO is het meest gunstig voor slagschaduw en geluid, hebben lagere draaisnelheid dan de huidige hetgeen positief is. Nadeel is dat ze groter zijn. Als deze windturbines worden gebouwd na de woningen aan de Hooidijk, dan kunnen reclamanten zich daarbij neerleggen.	Waarschijnlijk wordt met VKO bedoeld: VKA Onder (voor alle geluid en slagschaduw). Echter alle varianten binnen het VKA leiden tot aanvaardbare gevolgen, zodat er geen aanleiding bestaat om de toegestane maatvoering te beperken. Datzelfde geldt voor de locaties: alle 7 windturbines binnen het VKA leiden tot aanvaardbare gevolgen, zeker in vergelijking met de huidige situatie zodat het alleen toestaan van de locaties "na de Hooidijk" niet aan de orde kan zijn.	Nee
XIV	Visualisaties zijn zwaar onvoldoende: De schaal van visualisaties, viewshed etc. moet kloppen. De	De visualisaties zijn gecontroleerd en daarbij is niet gebleken van onjuistheden. Vooral ook omdat de huidige situatie ook op	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	enorme impact van de gigantische windturbines is onzichtbaar op de gemaakte visualisaties. Burgers en bestuurders worden op het verkeerde been gezet.	dezelfde foto's bij de visualisaties is weergegeven, kan een goede vergelijking worden gemaakt.	
XV	Rol Windpark De Plaet BV en Bosch & Van Rijn: a. Bijna alle stukken zijn gemaakt door Bosch & Van Rijn, vergunning is aangevraagd door Windpark De Plaet BV. Het is de vraag wie de overkoepelende gemeentelijke projectleider heeft ingehuurd. b. Vraag is ook wie de vergunningen verleent. c. Er moet sprake zijn van objectiviteit en onafhankelijkheid. d. Veel is gericht op zoveel mogelijk MW te realiseren. Daarvoor moet veel wijken. In feite gaat het allen maar om geld, subsidies, ten koste van gezondheid omwonenden, landschap, cultuurhistorie etc.	a en c. Er is geen sprake van een ingehuurd overkoepelende gemeentelijke projectleider. Het initiatief is opgezet door de aanvrager die daarvoor deskundigen heeft ingehuurd om te komen tot de vereiste onderzoeken, documenten etc. De gemeente is voor het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning bevoegd gezag. Vanuit die rol heeft de gemeente DCMR als onafhankelijk deskundige partij alle ingebrachte stukken laten beoordelen. Daarnaast heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage alle documenten en onderzoeken bestudeerd en daarover een advies uitgebracht. Daarmee is sprake van objectiviteit en onafhankelijkheid. b. De vergunning wordt verleend door B&W, op voorstel van DCMR voor wat betreft het onderdeel "milieu". d. Er is hier sprake van een bestaande lijnopstelling met windturbines die wordt opgeschaald naar de nieuwe generatie windturbines waarmee veel meer elektriciteit kan worden opgewekt. Daarbij is niet het opgestelde vermogen (MW) leidend, maar de energieproductie. Het is niet zo dat veel daarvoor moet wijken: de gevolgen van de nieuwe lijnopstelling zijn vergelijkbaar met de huidige situatie. Qua landschap verandert er wel wat omdat hogere windturbines worden toegepast hetgeen negatieve effecten heeft, maar omdat het aantal wordt teruggebracht van 12 naar 7 zijn er ook positieve effecten voor het landschap.	Nee
XVI	Beëindiging: in de ontwerp omgevingsvergunning is opgenomen dat beëindiging van het gebruik moet worden	Als er voor de omgeving nadelige gevolgen kunnen optreden na het beëindigen van een activiteit of bij het buiten gebruik stellen	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	gemeld. De gemeente zou toch kunnen eisen dat de windturbines worden afgebroken als ze niet meer in gebruik zijn?	van een installatie kunnen daarvoor voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden. Daarom is het voorschrift aan de omgevingsvergunning verbonden dat bedrijfsbeëindiging gemeld moet worden. In datzelfde voorschrift is echter ook opgenomen dat in overleg met de gemeente de windturbines moeten worden verwijderd. Daarmee is voldoende gewaarborgd dat ook na bedrijfsbeëindiging geen nadelige gevolgen voor de omgeving kunnen optreden. Voor een rechtstreekse verplichting tot het afbreken van de windturbines als ze niet meer in gebruik zijn, bestaan geen juridische mogelijkheden.	
11.	Zienswijze 11:		
I	Verzocht wordt de medewerking aan windturbines stop te zetten en in verzet te komen tegen het beleid van hogere overheden. Als iedere bestuurslaag klakkeloos doet wat de hogere bestuurslaag voorstelt wordt het een grote puinhoop.	De nut en noodzaak van het beleid of de gemeentelijke taakstelling staan in deze procedures voor het bestemmingsplan en omgevingsvergunning niet ter discussie.	Nee
II	Door de aanwezigheid van hogere windturbines wordt de leefomgeving, het landschap en het uitzicht voor tientallen jaren verknald.	Dat er (belangrijke) effecten zijn op het landschap is bekend. Dat maakt echter niet bij voorbaat windenergie op land negatief en onaanvaardbaar. Voor wat betreft het woon- en leefklimaat is zorgvuldig onderzoek uitgevoerd en zijn de gevolgen vergelijkbaar met die in de huidige situatie vanwege de bestaande lijnopstelling.	Nee
III	Het is onzinnig om zogenaamde natuurterreinen te ontzien en juist de mensheid aan te tasten door volledige verpesting van het leefmilieu.	Zie ook onder II. De keuze voor de aanwijzing van plaatsingsgebieden staat nu niet ter discussie. Deze keuze is, destijds ook onderbouwd aan de hand van uitvoerige onderzoeken, al in 2014 bij de vaststelling van de structuurvisie voor windenergie gemaakt.	Nee
IV	Het is waanzin om enkele grondeigenaren miljonair te maken	De vergoeding aan de grondeigenaren is een vrije markt waarin	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
	ten koste van het welzijn van duizenden. Beleid dat dit mogelijk maakt, kan niet anders dan crimineel worden genoemd. Het wachten is op juristen die dit beleid bij justitie gaan bestrijden, waarbij de betrokken bestuurders persoonlijk aansprakelijk worden gesteld en geen verschuiling mogelijk is achter "Befehl ist befehl".	betrokken partijen elkaar vinden. De vergoedingen zijn overigens geen onderdeel van de besluiten voor bestemmingsplan en omgevingsvergunning.	
V	De schadelijke effecten beperken zich niet tot enkele honderden meters rond de molens, maar de molens hebben hun invloed en zicht tot vele kilometers, hoe hoger hoe verder.	Zie onder II.	Nee
VI	Verder moet te allen tijde worden voorkomen dat er dag en nacht verlichting komt, dit is bijzonder storend en 24 uur per dag hinderlijk. Verlichting is trouwens ook onzin, bijna nergens is laagvliegen nog raadzaam.	Door de gemeenteraad van Goeree-Overflakkee is bepaald dat geen obstakelverlichting toegepast dient te worden. In de praktijk betekent dit dat windturbines onder de 150 meter tiphoogte dienen te blijven. Dat is in het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning ook zo vastgelegd.	Nee
VII	De gemeenschap (en bestuur) moeten zich niet laten afschepen met een vergoedingsfooi.	Er is sprake van een Windfonds dat in overleg met alle betrokken partijen tot stand is gekomen. Het Windfonds als zodanig en vergoedingen uit het Windfonds zijn echter geen onderdeel van de besluitvorming over bestemmingsplan en omgevingsvergunning.	Nee
VIII	Daarnaast zijn er voor de directe omgeving allerlei schadelijke geluidseffecten en ook verdere nadelige invloed op lichaam en geest.	De geluidsimmissie in de omgeving zal niet of nauwelijks afwijken van de huidige situatie. Er vinden zeker geen overschrijdingen van de normen plaats, bij alle mogelijke windturbintypes binnen de bandbreedte van de maatvoering kan en zal worden voldaan aan de geluidsnormen. Zowel overdag als in de avond- en nachtperiode. Voor wat betreft overige nadelige invloed op lichaam en geest: Een recente rapportage van het RIVM (Health effects related to wind turbine sound, 2017) geeft aan dat er geen wetenschappelijk bewijs is dat bij het voldoen aan de in	Nee

Nr.	Samenvatting zienswijze	Beantwoording	Aanpassing ontwerp?
		Nederland geldende geluidnormen windturbines leiden tot gezondheidsrisico's. Er is geen aanleiding om te twifelen aan de conclusies van het RIVM.	
IX	Het zal uw raad bekend zijn dat het niet alleen de storende aanwezigheid van de gigamasten is, maar door de continue en wisselende draaiing is het storende effect wellicht 100 keer groter dan bij een stationair object.	Dat er (belangrijke) effecten zijn op het landschap is bekend. Dat maakt echter niet bij voorbaat windenergie op land negatief en onaanvaardbaar. De draaisnelheid van de rotor is onderdeel geweest van de landschappelijke beoordeling van de windturbines. Grotere turbines leveren een rustiger beeld op dan de huidige kleinere windturbines.	Nee
X	Er moet een ruimhartige vergoedingsregeling komen voor de totale verpesting van uitzicht en landschap, deze strekt zich minimaal 10 km. uit rond de molens. Als hieraan recht wordt gedaan, is het snel over met de plannen, de kosten zijn vele malen groter dan de opbrengsten.	Zie onder VII.	